

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ

ВІСНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ ГР.-КАТ. ГАЛ. ЦЕРК. ПРОВІНЦІЇ

РІК II.

ЛЬВІВ, ЖОВТЕНЬ 1935.

ЧИСЛО 3 (4).

ЗМІСТ: Світова Вистава Католицької Преси в Ватикані. — о. Ст. Хабурський: До молоді — про Кат. Акцію (реферат). — Др. М. Дзерович: З перспективи одного року. — о. Ст. Демко: Дух Католицької Акції. — * * * Католицька Акція в Службі Христа Царя. — о. Ір. Назарко ЧСВВ: Католицька Акція і харитативна акція. — Арамис: Що католикові читати. — Католицька Акція в світі. — Нові книжки. — Хроніка.

СВІТОВА ВИСТАВА Католицької Преси в Ватикані

Її ціль та організація. — Участь у ній української кат. преси.

I

В кожній людській діяльності потрібні й дуже корисні хочби короткі зупинки, щоб обняти зором пройдені шляхи, щоб зясувати собі образ того, що зроблено й намітити нові напрямні та пляни дальшої праці. Тій цілі служать у нинішніх часах різнородні вистави й покази сливе на всіх ділянках людської творчости.

Одною з найважливіших ділянок людського духа в нашій добі є преса в найширшому розумінні того слова. В тій області сучасний культурний світ може похвалитися великими досягненнями та технічними здобутками.

Та що людині з того, колиб вона й увесь світ посіла, коли потерпить на душі своїй! Світська преса не тільки нехтує часто внутрішні добра людини, але теж часто діє їм на шкоду. Тому католицькі народи створили свою католицьку пресу. Її завдання також будувати культуру, але правдиву. Католицька преса — як писав о. О. Когаве Т. І. — стоїть на службі Божого Слова... це проповідниця Божа, приготовниця шляхів Його царства... Замість примату цього світа, вона ставить примат вищого, надприродного світа. Замість безрелігійної етики вона ставить християнську мораль. Широко завдання катол. преси, але можна їх усіх зібрати в одній формі: „Відбудова Царства Христового в цілому світі“.

Перший раз на міжнародню міру виступила світова католицька преса в рамках I-ої Міжнародньої Вистави Світової Преси в Кельні (в Німеччині в 1928 р.¹⁾. Тоді вже католицька преса робила на відвідувачах „вражіння основи всеї культури, на котрій і біля котрої вирости всякі інші прояви“²⁾. Виставленням катол. преси на кельнській виставі займався Міжнародній Католицький Комітет Преси під

¹⁾ Про ту виставу є в українській католицькій публіцистиці одинока більша замітна праця Д-ра Осипа Назарука п. н. „Преса“, що вийшла у Львові в 1929 р. накладом Української Християнської (Католицької) Організації. Стор. 192, форм: 18 × 13. Католицькій пресі на кельнській виставі присвячений у тій книжці окремий (VI-ий) розділ.

²⁾ Ор. cit. стор. 124.

проводом кн. Альойзія Левенштайна й під протекторатом Й. Ем. Кельнського кардинала Шульте.

В попереднім (2) числі „Кат. Акції“ повідомили ми коротко, що в 1936 році (від 1. IV до 31. X) відбудеться в Ватикані міжнародня вистава католицької преси. В нинішній статті подамо коротко про ціль та організацію цієї вистави та про те, що досі зроблено для підготовки участі в ній української католицької преси всіх земель і країв, де живе наш народ. Основою першої частини тої статті є інформаційна стаття про світову виставу кат. преси в ватиканським щоденнику: „Оссерваторе Романо“ з 21. II. 1935 р. та обіжники Центрального Організаційного Комітету в Ватикані, а матеріалами до другої частини послужили протоколи і листування Генерального Інституту К. А. гр.-кат. Гал. Церк. Провінції.

Почин до Світової Вистави Католическої Преси в Ватикані дав щоденник „Оссерваторе Романо“, а то з приводу 75-ліття свого існування. Ціль цієї Вистави є оказання особлившої пошани всеї католицької преси для Його Святости Папи Пія XI, а при тим утвердження та виявлення католицької діяльності в ділянці друкованого слова. Вистава ця має зокрема підкреслити ролю, вагу та конечність існування в нинішніх часах католицької преси. А при тим має це бути показ, що та преса доси довершила, в якій мірі є вона двигуном та дзеркалом сучасного католицького життя, щоб тим краще зясувати собі те, що та преса повинна ще зробити для оборони католицької Церкви й поширення в світі католицької моралі та думки. Отже ціль Вистави це поперше виява вдячності катол. преси для Святішого Отця, дальше наука і захопота до дальшої діяльності, а вкінці розбудження більшого зацікавлення католиків до питання своєї преси.

Ватиканська вистава буде зорганізована в трьох головних секціях. Перша секція матиме загальний характер. У ній буде зібране все те, що відноситься до історії католицької преси та до її сучасного стану взагалі. Тут глядачі матимуть змогу пізнати цілу проблему католицької преси. Отже будуть тут виявлені інтелектуальні, технічні та фінансові умови праці катол. преси в минулому і сучасному. З одного боку будуть виказані головні питання, що ними займається катол. журналістика і буде зібране все те, що про пресу сказали і що для катол. преси зробили папи, єпископи та католицькі діячі. А з другого боку будуть показані матеріальні й технічні засоби, якими орудує католицька журналістика.

В другій секції буде зібрана вся католицька преса по державам (націям). В окремих національних відділах тої секції будуть виставлені зразки катол. часописів і журналів кожного краю в тій мірі, в якій вони служать до представлення історичного розвитку і сучасного стану цілости католицької преси в данім народі. Особливою атракцією цієї секції буде виставка преси місійних країв. У тійже секції знайдуть вкінці приміщення кілька великих пресових католицьких підприємств та установи, що мають особливе значіння.

Вкінці третя секція буде присвячена спеціальним категоріям католицьких видань, угрупованих у першу чергу на основі змісту, а відтак на основі походження. У тій секції почесне місце зарезервоване виданням Католицької Акції. Окремий павільон буде з ви-

даннями, що відносяться до місійної праці в місійних краях. Їх зібрала св. Конгрегація для Поширення Віри. Заходами св. Конгрегації для Східної Церкви будуть також у тій секції зібрані та вперше виставлені всі періодичні видання східних обрядів. Тут увійдуть також: періодичні видання католицьких чинів, установ, шкіл, зокрема преса парохіяльна, врешті всякі інші публікації наукові, літературні, мистецькі і т. п.

Ватиканська Вистава буде мати також салю для висвітлювання образів та фільмів, задля доповнення виставленого матеріялу. Між іншими буде фільм про організацію та про те, як повстає великий сучасний часопис. Підчас Вистави відбудеться в Римі Міжнародний Конгрес Католицьких Журналістів. Організує його Міжнародне Бюро Католицьких Журналістів у Парижі.

Організацію участі поодиноких країв у тій виставці в різних державах різна. В одних краях, як приміром у Польщі, створено окремі національні комітети. В інших краях, як прим. у Чехословаччині, займаються тим окремі особи, назначені єпископатам. Ще в інших краях, як у Бразилії та Канаді, займаються цією справою централі Католицької Акції.

Організацію участі в ватиканській виставі цілості української преси, на всіх українських землях і на еміграції, взяв на себе на поручення ВПреоєв. Єпископату Генеральний Інститут Католицької Акції гр.-кат. Галицької Церковної Провінції.

II.

У звязку з заповідженою на 1936 рік Всесвітньою Виставою Католицької Преси у Ватикані Генеральний Інститут К. А. прийшов до пересвідчення, що це справа незвичайної ваги та що українці-католики мусять доложити всіх зусиль, щоб їх преса була на цій виставі гідно репрезентована.

Тому вже 28. грудня 1934, вислано письма до наших ОО. Василян, що перебувають у Римі, а саме до о. Т. Галуциньського й о. В. Фурикевича з проханням розвідати на місці про ближчі умовини участі у виставі, а зокрема про те, чи українці зможуть дістати окремий відділ для своєї преси, що появляється не тільки в границях польської держави, але й у цілому світі.

Відповідь одержана в половині січня не давала причини до оптимізму, бо як дізналися вище названі Отці, критерієм допущення до участі у виставі було те, що національні меншини можуть брати участь тільки в рядах павільйону держави, до котрої належать.

Суприоти такого стану справи Генер. Інститут К. А. постановив використати побут Його Ексцеленції Єпископа Кир Йосафата Коциловського в Римі і звернувся до Нього в дні 18. II. 1935. з проханням засягнути особисто інформацій в організаторів Вистави. Ген. Інститут стояв на становищі, що було б логічним нонсенсом примушувати українців виставляти свої експонати в павільйоні поодиноких держав, бо 1-мо: ніхто не зможе витворити собі ясно образу з цілості української католицької преси, а 2-до такі поважні видавничі інституції, як заведення ОО. Василян, хоч розкинені по кількох державах, а проте об'єднані організаційно, не могли б показати світові зібраних разом вислідів своєї праці.

Ще перед одержанням відповіді, від Преосвященного Кир Йосафата Ген. Інститут К. А. скликав конференцію представників усієї красної католицької преси, щоб подати їм виследи дотеперішніх заходів та вислухати їх думки. Конференція, що відбулася для 7. II. 1935. одностайно заявила за необхідністю взяти участь у виставі. Представники Видавництв і Редакцій заявили також за тим, щоб цю справу надалі займався Ген. Інститут К. А. та щоб усіми можливими засобами прямував до досягнення окремого павільйону, де могла б бути зібрана вся українська католицька преса без огляду на державну приналежність. На цій же конференції представники преси разом з Ген. Інститутом К. А. усвідомили собі, що на виставку треба буде зладити ряд діаграм та статистичних зіставлень і для цієї цілі устійнили квестіонар, що його Ген. Інститут переслав до виповнення всім красним і заграничним видавництвам. Квестіонар був крім цього друкований у „Католицькій Акції“ і — як потім, після одержання ближчих вказівок з комітету в Римі показалося — відповідав назагал вимогам ставленим комітетом.

Крім того ця перша конференція ухвалила видати пропагандову летючку в кількох мовах, що матиме на цілі поінформувати відвідувачів вистави про наше положення й представити розвиток української католицької преси. До зредагування летючки вибрано окрему комісію, що негайно приступила до праці.

Вкоротці після згаданої конференції дня 5. березня 1935. Його Ексцеленція Ап. Нунцій у Польщі Ф. Мармаджі звернувся окремим письмом до Владик Галицької Церковної Провінції, запрошуючи в ньому до участі в Міжнародній Виставі Преси та підкреслюючи, що бажанням Св. Отця є, щоб уся преса католиків східнього обряду була зібрана в окремому відділі.

Високопреосвященний Ексцеленція Митрополит Андрей прислав відпис цього письма Ген. Інститутові К. А. разом із порученням зайнятися зорганізуванням участі української католицької преси у виставі.

Перемиський Владика уповажнив до цього завдання Ген. Інститут К. А. усно, в розмові з його президентом, а кілька днів пізніше напілю письмо з Станиславова, яким також станиславівський Єпископ уділив Ген. Інститутові мандат обняти провід в організації виставки.

Виконуючи волю Владик, а посередньо найвищу волю Святішого Отця, Генеральний Інститут К. А. скликав іще ряд конференцій з Представниками Видавництв. І так крім згаданої вже конференції 7. II., відбулися ще 4 конференції, а саме в днях 14. III., 4. IV., 22. IV., а остання 23. IX. 1935.

Дня 9. IV. 1935. Ген. Інститут К. А. вислав до Центрального Комітету Вистави в Ватикані письмо, в якому зголошує участь української католицької преси у виставі. Не діждавшись відповіді, в дні 13. V. вдруге писав у тій самій справі і просив надіслати потрібні обіжники та інформації.

Відповідь не надходила, тому Ген. Інститут вів далі свою діяльність за власним пляном, збираючи квестіонарі від поодиноких Видавництв, призначені до українського відділу в павільйоні східніх обрядів, виготовлюючи діаграми та зіставлення. Окрема комісія опрацювала історичний розвиток української католицької преси.

Дотепер одержано дані про видавництва та експонати до вистави від осьтих редакцій:

I. ГАЛИЧИНА:

1. Аскетична Бібліотека Дух. Семинарії у Львові,	9. Наш Приятель,
2. Богословія, журнал,	10. Нова Зоря,
3. Видання „Богословія“.	11. Правда,
4. „Власна допомога“,	12. Праці Богосл. Академії,
5. Дзвони,	13. Праці Богосл. Наук. Т-ва,
6. Добрий Пастир,	14. Світ Дитини,
7. Мета,	15. Українське Юнацтво,
8. Місіонар,	16. Христос Наша Сила.

II. ЮГОСЛАВІЯ.

1. Рідне Слово,	2. Руски Новини.

СПОЛ. ДЕРЖАВИ ПІВН. АМЕРИКИ:

1. Небесна Цариця,	3. Українська Молодь.
2. Місіонар,	

IV. КАНАДА:

1. Голос Спасителя,
2. Бюлетен Братства Українців Католиків.

Не відгукнулися досі з невідомих причин укр. католицькі видавництва в Чехословаччині*).

Коли вся ота підготовча праця була вже виконана, надійшло з кінцем червня письмо Центр. Комітету Вистави у Ватикані, датоване 21. VI. 1935, в якому цей комітет повідомляє, що українська кат. преса має виступити на виставі подвійно: раз у відділі Східних Обрядів, а другий раз у польському павільоні. До письма долучено всі видані комітетом інструкції, а крім цього доручення для нас — в усіх справах зв'язаних із виставою, звертатися до Польського Комітету Вистави у Варшаві.

Це письмо поставило Ген. Інститут в дуже трудну позицію. Досі придбані експонати надіслали видавництва тільки по одному примірнику, а тут показується, що їх потрібно по два. Крім цього обов'язує нас і подвійна оплата: в польському відділі й у відділі східних обрядів. Наново треба перевести не тільки всю переписку, але майже всю працю, що наражує як Генеральний Інститут, так і всі видавництва на немалі кошти.

Після конференції з представниками преси президент Ген. Інституту К. А. ясував цю справу й ці трунощі всім Єпископам-Ординаріям Галицької Церк. Провінції з проханням про інтервенцію.

*) На цьому місці звертаємось до Всіх Хв. Видавництв у краю і закордоном, які ще не прислали квестіонарів і експонатів, з горячим проханням зробити це якнайскорше.

ДО МОЛОДІ ПРО КАТОЛИЦЬКУ АКЦІЮ

(Реферат)

І. В обороні своєї душі.

„Одягніться в зброю Божу,
щоб ви могли стати
проти затій диявола“. (Еф. 6, 11).

1. Дорога Молоде! Живемо в часах затяжної матеріальної кризи та важкої, бо майже цілковитої моральної руїни. Нинішні часи, це часи великих „іскушеній“ (спокус), часи, сильної огненної проби всіх наших духовних сил; проби гарту нашого духа і сили характеру. Нині краще, чим коли небудь розуміємо, що життя це боротьба.

Правда, важку боротьбу мусимо нині зводити за наше матеріальне існування, фізичне буття, та без порівняння важчу боротьбу мусимо нині зводити за наше душевне добро, за життя душі. Важкою є та боротьба вже сама по своїй природі, бо як каже св. Ап. Павло: „Не маємо боротися проти тіла і крові (себто проти людей), але проти начальств і властей, проти правителів тьми сього віка, проти небесних духів злости“. (Еф. 6—12).

Боротьба та ведеться не від нині. Диявол „чоловікоубійця“ веде її від початку, та в нинішній час, в той напівдурний „лютий день“ (Еф. 6), набрала вона особливої гостроти і завзятости. Нинішня доба це доба боротьби за душу особливо твою; боротьба за душу молоді. До тої боротьби диявол змобілізував, закривавив усі сили пекла. Тому треба вам бути готовим, щоб стати проти затій диявола і „все поконавши встоятись“ (Еф.).

2. Мрії і пляни ворога-диявола є знищити Боже царство на землі, знищити весь Божий посів, усе, що носить на собі Божу печать; повернути людей в рабів гріха, в невольників пристрастей, кинути в обійми злости й ненависти, переіменити світ на печеру розбійників, а людей на двоногих звірів. Та й до того диявольського діла треба йому робітників і ось він хотів би пошукати їх, як раз поміж вами. Знаючи, що яничари це найкраще військо, хотів би з християнських дітей, з христ. молоді поробити таких яничар. Тут на перешкоді йому стоїть ваш духовний світ, ваше християнське виховання, думання, ваш християнський спосіб життя, христ. світогляд, словом. ціла ваша християнська душа. Щож, треба йому (дияволу) того всего позбутися, треба все те найперше знищити, виполоти добре зерно з душі, а засіяти натомість кукуль. А спеціальних піскілок, розсадників зла, деморалізації, має він вже на жаль, досить багато. На кожному кроці чигають на вас: зле товариство, вулиця, неморальний театр, кіно, плюгаві і безбожні книжки, часописи і т. д. З усіх сторін б'ють на вас філі зла, хочаби затопити човенце вашого морального християнського життя. Так старається вирвати вам з грудей християнське серце, осквернити багном образ Божий у вашій душі, роздерти її релігійними сумнівами, приспати байдуж-

ністю, а відтак кинути в пропасть невірства і розпуки. Словом, діавол хоче знищити Боже царство в вашій душі, а натомість запалити пекло.

Бачиш! Ось чого хоче діавол!

Питаю тебе, Молодий Друже: Чи ти дозволиш, чи згодишся на те? Чи з воїна Христового, яким Ти став на св. Хрещенні, схотів би Ти стати трусом, втікачем, зрадником, а може й яничаром? Чи Ти добровільно схотів би запрягтися в ярмо діавола, ставши його рабом помагати йому нищити, руйнувати себе? Правда, що ціле нутро бунтується проти того? Ні, тисяч раз ні! Тож готовсь, „кріпися в Господі і в могутності Його сили. Стій, препоясавши бедра правдою, одягнувшись у панцир справедливості й обувши ноги готовістю євангелія мира. У всім беручи щит віри, котрим зможеш вгасити всі огненні стріли лукавого. І шолом спасення візьми і духовний меч, котрим є слово Боже“ (Єф. 6).

Готовсь боронити царства Божого в своїй душі, боронити себе перед затіями діавола. Готовсь, до побіди над ворогом своєї душі!

II В обороні св. Церкви.

1. Та знає ворог добре, що як довго коло дитини його мати, так довго він непевний своєї побіди. Мати, як та львиця, до останка сил буде боронити своєї дитини, знає він, що дитину може загарбати тільки по трупі матері. Тому то знай, Дорога Молоде, що заки поваживсь ворог подумати про Тебе, перші свої стріли, перші свої напади звернув проти Твоєї матері св. Церкви. О, як дуже він її ненавидить, як скоро хотів би він позбутися її, змести її з лиця землі! Прислухайся, чи не чуєш того барабанного вогню, чи не бачиш тих диких полчищ, які ворог пустив у наступ проти твоєї Церкви?

Глянь, от там по тому боці Збруча наче вже й не чути відстрілу оборони. Останній дзвонар на дзвінниці замовк, на віки замовк в обняттях полум'я і як чиста жертва Авеля дим її піднісся високо, високо, аж перед престіл Всевишнього, як голос скарги й благання¹⁾.

І ось вже ворог бушує на руїнах... Церкви-доми Божі обернув на кіна, на безбожницькі музеї, на клоби-комсомольців, на дома розпусти... А діти, ті нещасні потомки славних колись Русичів, котрих вона обмила в водах Дніпра з бруду поганства і породила до нового життя в Христі; ті бідні внуки славних Ігоровичів, яких хоробрі полки благословила вона на оборону всієї Європи перед навалою диких половецьких орд, грізних татарських мурзів, та кровожадних турецьких бан і тих дітей, котрих гірку недолю ділила вона та оплакувала на панцизняному лані; тих дорогих її дітей сьогодні сам люцифер виховує на відступників, юдів-зрадників, яничарів. „Блаженні неплідні утроби, що не родили і груди, що не кормили“ (Лук. 23/24), кликали колись у розпуці матері Ізраїля, дивлячись на знущання ворога над їхніми дітьми... „Щасливі, щасливі...“ відгомоном повторили той стогін матері України, — щасливі, що не дали життя тим, на котрих ганьбу і сором та нужденну ролю Хама мусіли б глядіти...

2. А скільки світла, скільки благословення умолила св. Мати

¹⁾ Згадка на геройську оборону своєї перковці в селі Н., де по збуренню церкви люди замкнулися в дзвінниці, де їх разом з дзвінницею спалено.

Церква в Бога для своїх дітей! Скільки радісних і світлих моментів завдячуємо нашій матері Церкві впродовж тисячлітньої нашої історії!

Згадати тільки Києво-печерську Лавру, Могилянську Академію, братства, школи, друкарні, це все її, це все від неї, з її щедрої руки люблячої матері. Життя й історія нашої Церкви, це краща половина нашої історії. Література-письменство, поезія, драма, малярство, різьбарство, музика, це її княжі дари, котрими вона ще в зарання нашої історії майже тисяча літ тому поставила наш народ на першому місці культурних народів Європи. Наша Церков, та наша гордість, це культурна мати сходу Європи. Москвичі мабуть до нині були б інше напів дикими азіятами, колиб не наша Церков.

Скажеш: Богдан дав нам світлий момент. Правда! Це був дійсно світлий момент, спроба створити й закріпити українську державність. Але що не було в нім благодатної співираці Католическої Церкви, то він залишився тільки моментом, що тривав ледве від 1648 до 1654. р.

А відтак цілі довгі століття розпуки і руїни. Хтож опікувався, хто кормив у ті часи нещасних сиріт України? Ось історія скаже тобі, що самотнім опікуном і прибіжником в ті дні-століття „скорби“ була наша Церков. Вона то: „молилася, працювала, день і ніч неспала, діток своїх безталанних звичаю навчала...“

І тоді коли західна її сестра лат. Церква блестіла в славі й пошані, то наша тулила своїх обездолених сиріток, жертвуючись для них вся, аж до самознищення. Чи бачив ти коли образ, де мати пелікана отворає дзьобом свою грудь, щоби власною кров'ю накормити своїх діток-писклят, — от се образ нашої Церкви. І виховала своїх сиріток. Нині вже історія ясно доказала, що коли ми до сьогодні живемо, то життя це завдячуємо нікому іншому тільки нашій Церкві.

Чи бачиш тепер, Дорога Молоде, чому ворог, бажаючи знищити народ, кинувся найперше нищити його Церков, бо Церков це жерело життя і сили народу, Церков це його мати.

3. П'яний кров'ю щойно довершеного морду, там за Збручем ворог перекидається з тою самою метою на цей бік. Він випускає цілі кадри агітаторів різних релігійних сект, ворожих Церкві партій, сотні нещасних яничарів, котрі, під різними видами і претекстами пхаються між народ, затроюючи його душу ядом злоби і ненависти до всего, що величне, благородне, святе, боже. Ті темні духи виповіли війну Божому царству на землі. Стоси книжок, гори часописної бібули, в котрих зі скаженою лютістю і ненавистю накидуються вони на Бога, віру та св. Церкву.

І годі довше чекати. Годі дивитись на ту диявольську роботу. Час, найвищий час сказати їм отверто: „Досить!“

Отож готовсь!

Готовтесь, борці Христові!

„Покуйте мечі з лемішів (байдужности) ваших, із серпів (ослабости) поробіте списи; безсилок нехай скаже; я сильний“ (Йоїл 3—11).

Готовсь мужно стати в обороні св. Церкви.

Готовсь: до світлої побіди над ворогами св. Церкви.

III За честь народу.

1. „...Як мені озватись до Тебе? З ким зрівняти Тебе, дочко Єрусалимська?!, Вщерть сповнилась чаша Твогого терпіння!“... — головив у безмежнім болю великий пророк Єремія, глядячи на руїни до-

рогого Єрусалиму. Знявши високо до неба руки, кликав: „О зглянься, Господи! Чи Ти покарав уже кого так, щоби матері зідали плід своєї утроби? Убивали немовлята, котрих викормили? Старці і діти лежать по улицах мертві, молодці, цвіт і надія моя, забрані в неволю, або лягли від меча і голоду.“ (Плач Єремії).

Ось жахлива картина людського горя з днів руїни Єрусалиму. Щож іще треба додати до неї, щоби перенести її з далеких закутин полуднево-західного скравку Азії на наші рідні степи любові України? Хіба лиш те, що коли перше діялося 600 літ перед Христом, в часи дикунства і поганства, то нині діється це в добу XX століття, мало не в центрі культурної Європи.

І не має нині Єремії, котрий би голосом грому пробудив сумління світу, а зойком розпуки викликав румянець сорому на цинічно усміхненому лиці нинішньої безстидної Європи.

2. Сумом і горем повита українська земля, почорніли степи, замовкли гомінкі села, не чути веселого співу мельодійної, української пісні. Попустили села і хуторі. Наче ангел смерти перелетів над країною.

Плач і стогін, жах і розпука сірим туманом окутали нещасну країну, нужда і голод вколесують на вічний сон мільйони найкращого цвіту... і дзвони не грають, тільки протяжне виття собак звіщає жиючим іще, рідні, сусідам, що десь там на обійстю, хуторі нестало господаря...

А ворог усе нові й нові придумує способи руїни. Нівечить Богом установлене подружжя, нищить родину, ту основну клітину людської суспільності, позбавляючи ту родину з одної сторони самотійності, а з другої оплодавлюючи масстат материнства, знизивши його до рівеня вуличності, зрівнявши його з розпустою.

... Нема батька і матері, нема родини, нема родинного тепла, родинного виховання, потон байструків-безбатьченків, мов та голонна тічня вовків заливає обдерті села та міста України. Дика розпуста і звязані з нею пороки стали буденними явищами і законно признаними чи радше приписаними обьявами суспільної моралі. Завершенням всего є організація комсомольців, та чисто діявольська школа моральних виродків та національних яничарів, це наше прокляття, це пекло, в якому тонуть і пропадають найкращі сподівання, цвіт і надія народу, його молодь, його діти. „О, помяни нищету мою і гоненіє моє, Господи!“ (Плач Єр. 3,19).

Ось правдива картина з тої любові України, викоханої в Твоїх молодечих снах і мріях.

3. Не без особливого зарядження Божого Провидіння західня область українських земель осталась поза осягом влади большевицького Антихриста, а в тім якраз та маленька частина українського народу, що має щастя належати до Правдивої Христової Церкви, якої головою є Христовий Намісник у Римі. Оцей Христовий Намісник, бачучи з висот Апост. Престолу ту небезпеку, що грозить Церкві на випадок поширення впливів Царства Сатани, взиває всіх Християн Католиків, а в першу чергу молодь обох полів, щоби в організованих рядах Католицької Акції станула до оборони Христового Царства в світі. В першу чергу закликає св. Отець — молодь, в тому очевидно також українську молодь, бо молодь звичайно з запалом підіймається всяких змагань за найкращі ідеали. За батьківським голосом Св. Отця пішла молодь усіх країв і народів і ство-

рила могуті католицькі організації молоді, в яких під проводом старших підготовляється до рішального бою за Христове Царство в світі. І українська молодь не може бути глухою на поклик Св. Отця. Вона мусить стати в ряди К. А., мусить оправдати зв'язані з нею сподівання Св. Отця й сподівання народу.

Так, дорога молоде, хлопці й дівчата! Ви маєте бути двигунами відродження народу.

Ви маєте зрегабілізувати честь і добре ім'я українського народу в очах світу, маєте стерти з нашого імені клеймо ганьби і пониження, клеймо рабів комунізму, а ворогів Христа, і злучити знову золоту ниткою перерване пасмо нашої історії оборонців Христової ідеї перед поганським духом Азії.

Чого жадає, від Тебе народ?

Послухай! „В часах, коли наша нація всюди переслідувана і гноблена, а на великій Україні переводиться по диявольськи обдуману екстермінацію цілого народу, треба викресати в наших серцях ідею незвичайної любови до цієї нещасної нації й її рятунку. Треба посвятитися для неї, що з Божого провидіння відбуває свою Хрестну дорогу, а може вже й станула на своїй Голгофті. Якраз християнський патріотизм каже заперечити себе і пожертвувати себе за нарід, якому, грозить загибля не тільки дочасна але й вічна, в тих обставинах, в яких він живе“. Такого христ. патріотизму, такої саможертви жадає від Тебе, Дорога Молоде, Христос Спаситель, жадає св. Церква, жадає Твоя безталанна Батьківщина. З любов'ю в серці до Христа й Його Церкви, з любов'ю до Батьківщини, що в тяжких муках здається конас в кігтях большевицького Антихриста — ставай в ряди спасенної організації КАУМ, яка має на цілі приготувати виорядковані ряди Христових босвиків, спосібних не тільки до стримання ворожого наступу на Христове Царство, але й до протинаступу на ворожі ряди, щоб відзискати те, що втрачене, та щоб привернути й закріпити Христові Цареві Його подоптані права в світі, не то в дунах одиниць, але перш за все у прилюдному, збірному життю нашої спільноти.

В той спосіб найкраще Батьківщині послужимо, щастя й долю рідному народові здобудемо жертвою праці, жертвою власного життя, а як кровю, — то хіба власною. Памятайте Діти, що християнство, ту найвищу в світі ідею, найбільшу в світі революцію, ширили і здійснили не кати, але християнські мученики!

Переживаємо великий і рішальний момент, від котрого залежить наше бути або не бути. Силою природного закону станеш у перших рядах, тож готовсь! Піднеси високо вгору свій прапор і кликни: „Народе мій, спокійний будь, тверда, як сталь, юнацька груди“!..

4. Ось повний зміст Твогого Клича. Памятай, Дорога Молоде, що Клич Твій, це не клич хвилі, це клич-девиза, це дорога цілого Твогого життя. І скільки разів Ти, почувши цей клич, відновиси з піддесеною рукою: „Гаразд!“, стільки разів Ти поновляєш приречення-присягу вірности своїм ідеалам, під прапором Христа йти раз вибраним шляхом. Служити Богові святому, добру і правді на землі.

З кличем: „Хто яко Бог!“ твій покровитель (онікун) св. арх. Михайл побідив невольні сили ада. Твій Клич є подібний, він є запорукою також і Твоїї побіди.

Др. Маркіян Дзерович

3 ПЕРСПЕКТИВИ ОДНОГО РОКУ

(Деякі рефлексії в жіночій справі)

Минув уже рік від часу закінчення 1-го Всеукраїнського Жіночого Конгресу в Станіславові. Цей час вистарчаючо довгий, щоби могли ретроспективно поглянути на минуле, звязане стисло з тим Конгресом, та витягнути внесення на майбутнє. Загально відомо, що організаторки Конгресу задумали повести його по лінії чисто матеріалістично й ліберально підкрашеного фемінізму. В тому часі, коли Генеральному Інституту Католіцької Акції відомо було, до чого прямує провід Союзу Українок та які резолюції мають лягти основою майбутнього ідеологічного й організаційного розвитку українського жіноцтва, пороблено всі заходи, щоби звернути увагу прилюдній opinio на небезпеку заціплення в душу української жінки тяжкої недуги у формі фемінізму в його лібералістичній формі, яку, як рішуче для нації шкідливу, в усіх культурних державах уже цілковито побороно. До боротьби за звернення прилюдної opinio проти таких тенденцій верхівки Союзу Українок, стануло побіч Генерального Інституту Католіцької Акції ціле зорганізоване українське католицьке жіноцтво. Раз-у-раз являються полемічні статті в „Меті“, „Новій Зорі“, а в офіційному органі Католіцької Акції явилась стаття під заголовком „Перед Жіночим Конгресом“, де зясовується найголовніші різниці між тенденціями ліберального проводу „Союзу Українок“ і організаторок Конгресу та тенденціями репрезентованим табором Українського Католіцького Жіноцтва.

Прогомоніла підготовча акція до Конгресу і надійшла хвиля його відкриття. Кілька днів тривали наради, які покінчилились низкою резолюцій. Було б цікаве для широкого загалу, колиб деякі з учасників обсерваторів написали свої переживання і спостереження, що їх поробили не тільки в часі дискусії і рефератів, але рівнож при працях Редакційної та Резолюційної Колегії!! На кожному кроці старались організаторки Конгресу укладати так резолюції, щоби вони вдоволяли заледве кілька суто лібералістично і матеріалістично наставлених феміністок серед українського жіноцтва та які рівночасно не разили б подавляючої більшості українських католицьких жінок. Поконгресові рефлексії явились в другому числі „Католіцької Акції“ під заголовком „Після Українського Жіночого Конгресу“. В цій статті попри критичне становище до резолюцій Конгресу висказано дві думки, з яких перша є: „Оскільки правдивими, глибоко обоснованими й тривкими стали ці переміни, та чи не вплили вони тільки з потреби політичної зрілості й політичного вичуття хвилини, це покаже найближча майбутність“. Друга думка: „Перед нами стоїть муравлина праця в Товаристві „Союзу Українок“ і в усіх інших Жіночих Товариствах над подрібним розробленням ухвалених Конгресом резолюцій, та над наданням ухвалам властивого змісту“. Не минуло багато часу від написання цих стрічок, коли явились перші випуски часопису „Жінка“. Треба б бути дійсно сліпим та цілковито ідеологічно невиробленим, щоби не зазримити, що в кожному майже числі являлись статті, які є доказом, що підчас Конгресу нічого не змінилось в душі ліберальних провідниць жіноцтва, та що поправа цієї ситуації належить виключно до загалу

віруючого українського Жіноцтва, яке з повною посвятою мусітиме боротись за право володіння ідей Христа в масі українського жіноцтва, а зосібна в Проводі „Союзу Українок“.

Щоби наглядно виказати матеріялістично-лібералістичні тенденції поширювані в „Жінці“, появилась стаття в квітневому числі „Католицької Акції“, в якій підчеркнено усі речення, що прозоро свідчили про спосіб думання авторки, та в якій рівночасно насвітлено з католицького боку порушені в „Жінці“ проблеми. Генеральний Інститут Католицької Акції і католицький провід жінок здають собі точно справу, що оскільки здоровий пень української нації, яким до нині було й на далі зістати повинно українське жіноцтво, не має цілковито занидіти та пропасти в матеріялістично-лібералістичнім трясовинню фемінізму, імпортованім дотеперішнім проводом „Союзу Уклаїнок“, треба конечно віродити внутрішнє життя цієї незвичайно хосенної організації засадами і життєвими максимами науки Христа Спасителя. Денебудь глянути нині у світ, побанкрутували всі матеріялістичні напрямки філософії, всюди людство розбивається за чимсь „новим“, що оживотворювало б заниділе та матеріялізмом висушене внутрішнє життя одиниці, а що за тим іде — життя людських спільнот. На філософії матеріялізму, а радше філософії раціоналізму та утилітаризму виплекало людство до краю доведений егоїзм, який є творцем безмежного нині лиха серед людей, що поставило собі розум людський і його егоцентричну етику за недосяжну величину, який вільно навіть станути в отверту боротьбу з Всемогучим Творцем усіх розумів разом, до розумів найбільших філософів включно!! Святою і правдивою є думка, що людей пізнавати треба по їхніх ділах. Пригляньмося ж ділам „Союзу Українок“. Було б найбільше несправедливим казати, щоб діла „Союзу“ Українок“ не були дійсно великі, для української нації під організаційним оглядом незвичайно потрібні та що праця „Союзу Українок“ не може занотувати дійсно великих успіхів в усіх тих царинах праці, які намітила собі ця велика й добре подумана всенациональна жіноча установа. Але за кожним ділом, часами глибоко в тілі укрита лежить ідеологічна нитка, якої треба часами дуже вміло шукати не тільки в централі та її органі („Жінка“) але й на низах організації у поодиноких Кружках.

Я мав нагоду придивитися в кільканадцяти місцевостях Галичини праці Кружків „Союзу Українок“. Мої запримічення такі, що в кожній низовій клітині „С. У.“ намагаються керманичі проводити в життя усі формальні прикази, видані Головним Відділом. Але ідеологічне виведення, надання мертвим буквам життєвого змісту належить в першу і останню чергу виключно від цього, яку ідеологію визнає голова Кружка. Це спостереження спонукало мене заінтересуватися ближче, чи в більшості низових клітин „Союзу Українок“ провід спочиває в руках християнок і католичок, чи в руках жінок перенятих матеріялістично-лібералістичним, або й цілковито атеїстичним світоглядом.

Вислід моїх дослідів в тім напрямі наявно виказав, що подавляюча більшість низових „Союзів Українок“ веде під кожним оглядом нормальну працю, навіянну чисто християнським і католицьким духом. Там ніхто не цурається признатися християнкою католичкою, там нікому не прийде на гадку сумніватися у тім, що належить ре-

спектувати усі напрямні праці, які подає Головний Відділ „Союзу Українок“, але координувати їх з напрямними католицької моралі, якої невичерпаним джерелом є наша Церква. Здавалось би, що так як є поставлені справи в переважаючій масі Кругків „Союзу Українок“, так вони і відзеркалюватись повинні в централі, себто в Головному Відділі „Союзу Українок“. Та на жаль і на превелике диво логічно думаючої людини так воно не є. Останній рік обсервації внутрішнього життя „Союзу Українок“ дозволив нам точніше з жалем сконстатувати, що всі найліпші наміри видвинути на Головному Відділі „Союзу Українок“, або на Загальних Зборах того Союзу, а навіть на сторінках „Жінки“ ідеологічної справи в оформленні їх католицькою моралю, не довели ніколи до ніякого висліді, бо головний ідеолог фемінізму в „Союзі Українок“ з питомим собі темпераментом різко протиставився всіляким найлегшим спробам увести в Союз та його ідеологію Христову мораль, або з зимною і непривітною мовчанкою переходив до порядку дня над цею чи не найважливішою частиною діяльності „Союзу Українок“.

Коли переглянути всі 19 випусків „Жінки“ та приглянутися добре ідеологічному обличчю передовиць, легко можна побачити, що з подиву гідною точністю оминається в тих передовицях та на жаль і в прочих статтях усе те, що могло б в винішніх злиднях і в нинішній психологічній нужді цілого людства, спрямовувати гадки українського жіноцтва до тих Вічних Сил, без яких нема дійсного життя, нема дійсного поступу, нема життєвого вдоволення та нема згадки про Сили, які одиноко можуть дати почуття земського щастя. Сумно віруючій людині дивитися на те все, що діється у централі „Союзу Українок“, а вже дуже болоче приходилось дивити на безуспішні змагання католицького жіноцтва, яке нав'язує духом любови та духом безоглядної чистоти засобів боротьби за свої Христові ідеали, не могло дорівняти в боротьбі тим, яким кожна форма боротьби і кожна форма неперевірчивої в засобах дискусії була добра, аби тільки знищити, висміяти, і на глум виставити своїх суперників. Усе, що тут написано — це тільки реасумція прилюдно знаних фактів, що відбувалися перед, підчас та й після Конгресу, на Загальних Зборах, та які наглядно виводились на сторінках ідеологічного часопису „Жінка“. Католицький табор старався по ділах судити і побачив що високі Христові ідеї не запустили навіть найніжніших корінців в душі одиниць, що стоять при кермі цієї поважної інституції, та однозгідно прийшов до переконання, що треба максимальної напруги сил, щоби протиставитися злу, яке виростає для морального знищення української жінки. Супроти такого стану справи, відчуваємо на собі великий обов'язок заактивізувати всіх тих, яким залежить на закріпленні ідей поданих нам Христом Спасителем, не тільки в нижчих провінціональних клітинах „Союзу Українок“, але і в мозгу цієї хосенної інституції, якою є Головний Відділ. Згідно з нашим наміченим пляном працюватимемо постійно всіми силами над тим, щоби не являлися на живому тілі української нації такі аномалії, що загал глибоко віруючий та відданий Христу і Його Церкві був ведений людьми, які відносяться до цих справ байдуже, а навіть з призирством і неохотою.

Генеральний Інститут Католицької Акції не занедбає ні одного моменту в цій преважній справі, та й числить на те, що ОО. Душ-

пастирі Церковної Провінції своїм досвідом і працею доведуть кожний у своїй парохії жіноцтво до розуміння потреби оперти жіночий рух „фемінізм“ на засадах Христової науки, що повсякчасно остає для нас яким дороговказом не тільки в житті церковнім, але і у громадянським.

Не сумніваємося, що наше католицьке жіноцтво, яке в останніх роках виявило стільки енергії, щоби рятувати цю найбільшу жіночу організацію від відємних впливів лібералізму і ляцізму, зорганізує тепер всі свої сили та віддасть їх всеціло на услуги католицького фемінізму, що є гідне найвищої напруги волі.

о. Ст. Демко

ДУХ КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ

(Думки про світське апостольство)

Ті, що вміють читати на годиннику світа, кажуть, що стоїмо перед рішачою годиною, коли будуть рішатися основи всего природного суспільного ладу. Хто запанує: Церква, чи большевизм — порядок чи революція? Чи католики будуть готові до тої історичної години? Це в великій мірі залежатиме від розвитку Католицької Акції.

Її можна порівняти до великої армії: На її чолі головний вожд — Св. Отець. Дві тисячі полководців-єпископів. Понад триста тисяч старшин-священиків. І коло чотиреста мільйонів війська. Чи побідимо? Знаємо, що Церква як цілість не загине. Але чи виграємо битву, це інше питання.

Католицька Акція то чуже, не українське слово. Не маємо для неї нашої назви, як не мають її й інші народи. Але без сумніву суть того вислову католицька. Католицька Акція є нічим іншим як практичним вислідом католицизму: ми мусимо бути за Католицькою Акцією, бо ми хрещені й миропомазані.*)

Мусимо бути за Католицькою Акцією, бо ми хрещені. Родимося два рази: раз у домі нашої матери, а другий раз у Божім домі. Ціле наше духове життя повинно бути збудоване на свідомості, що ми Божого роду. Наша участь у Католицькій Акції це по перше виконання Тайни Хрещення, Божого дитинства в приватнім і публичнім життю.

Мусимо бути за Католицькою Акцією і тому, бо ми миропомазані. Миропомазання робить нас жовнірами армії воюючої Церкви. Розуміється, що йде тут у першу чергу про духову боротьбу. Бо Царство Христове то духове царство, не з цього світа, воно не воює зброєю земських держав. Св. Тома каже, що ми вже в св. Хрещенні озброєні та покликані до боротьби проти незримих ворогів Царства Божого; але боротися проти зовнішніх ворогів та отверто визнавати

*) Кат. Акція є церковним апостольством мирян, виконуваним у свідомості ласки Хрещення і Миропомазання — пише о. М. Діц Т. І. в книжці п. н. Schule Katholischer Aktion. Paderborn 1935.

Христову віру дістали ми поручення в св. Тайні Миропомазання — рівнож як окремих уряд*).

Світський апостолят — каже о. М. Діц, Т. І. — був по всі часи в Церкві. Монаше життя почали й оснували світські люди. Примір св. Пахомій. Монаші Чини поширилися в цілому християнстві. Те, що творить їх силу і тривкість, це безумовно їх зв'язок з церковною Єрархією. Найвищий пастир і голова Церкви є рівночасно перший начальник усіх монаших чинів. І таксамо бажає Св. Отець, щоби світський апостолят Католицької Акції був у тісному зв'язку з церковною Єрархією. Керма Церкви дає Католицькій Акції потрібну єдність і силу в організованій спільності праці.

Так отже слід нам розрізнити в Католицькій Акції три головні ціхи: Перша це те, що світський апостолят має своє жерело в Тайнах Св. Хрещення і Миропомазання. Друга ціха це злучення світського апостоляту в руках єпископа. А третя ціха це суцільність і єдність усіх світських сил в організованій спільності праці.

Та притім не треба змінювати Католицької Акції з існуючими католицькими організаціями й товариствами. Вона є збір усіх мирян без ріжниць стану, освітнього рівня і кляси. Цей збір стоїть понад тими всіма організаціями і він має творити цей одностайний фронт для духової боротьби за Боже Царство.

Ось у такому то значінню можемо прирівняти Католицьку Акцію до великої армії. Вислід боротьби, про яку ми згадали вище, залижатиме від організації тої армії. Найвищий вожд, Св. Отець при кожній нагоді пригадує світові слова св. Петра: „Служіть взаїмно“ (І. Петро 4, 10).

Коли хочемо мати готову, здатну до боротьби католицьку армію, то не можемо забути про виховання підстаршин. Тими підстаршинами є в Католицькій Акції світські апостоли. Сам клич Католицької Акції того не зробить. Мусимо перинятися духом Католицької Акції, спільністю католицьких ідеалів. Хто хоче бути світським апостолом Церкви, мусить у першій мірі навчитися по католицьки думати. Голова світського апостола має бути вільна від бацилів новітніх світських кличів.

Церкву здержують у її діяльності пануючі світські кличі й думки, що їх витворює дух часу. І Церква не мовчить. Вона тим кличам дня протиставляє Боже слово та вічну правду. Одначе недостає сильного відгону церковній проповідальниці. Слова папів, єпископів, священиків не все приймаються. Отже треба світським апостолам утворювати коло себе нове думання. Треба ширити здорові католицькі ідеї. Треба змагати, щоби відгомін проповідальниці не йшов на марне, щоби слова Св. Отця та єпископів не були жертвою свідомого й несвідомого бойкоту. Треба одним словом на кожному кроці католицькими ідеями впливати на перемену світа.

Дух Католицької Акції то церковна спільність серцець, католицька солідарність. Діяння Апостолів говорять про те коротко і ясно: „Було (в Єрусалимі) одно серце й одна душа“. Це була справа серця, внутрішнє бажання працювати з первісною Церквою. Всі були діяльні: один за всіх, усі за одного. Дух Католицької Акції це також зорганізована спільність праці. Головне завдання лежить не в го-

***) Наведено за кн.: P. M. Dietz, S. J. „Schule Kath. Aktion“.

воренню і слуханню, але в діланню, в праці. Спільність праці в Католицькій Акції вимагає означених гуртків працівників для означених діяльностей. Ті працівники це довірені люди Католицької Акції в парохії. Їх ділом є вишукувати тих, що стоять далше, що відійшли, що є байдужі, що загрожені й хитаються, щоб вони знову навязали звязь з Церквою. Це має бути передовсім там, де священникові годі дістатися.

Уздоровлення людської суспільности очікує Св. Отець від того, що вдасться всюди виховати якесь число таких довірених людей-працівників. Мусимо багато молитися, щоби Господь післав таких людей, які своїм огнем розпалили б оспалих і зимних.

Католицька Акція в службі Христа-Царя

Пригадка перед святом Христа-Царя.

Під таким наголовком вийшла недавно у Франції книжка о. Фонтнеля*), що її годі поминути мовчанкою як з огляду на актуальність теми, так і тому що саме цього року свято Христа-Царя обходить католицька Церква особливо торжественно, як у десятиліття його встановлення енциклікою Св. Отця Quas primas з 11. XII. 1925 року.

Ця книжка це свого рода резюме цілої низки католицьких відчитів у Парижі на тему сучасної кризи. Ті відчити мали за завдання виказати, що т. зв. криза на всіх областях нинішнього життя, де вона не булаб, отже в науці, в суспільній діяльності та в міжнародніх відносинах, може бути розвязана тільки загальним признанням нашого Спасителя Ісуса Христа царем душ і народів.

З приводу появи на книгарськім ринку тої невеличкої обємом, але дуже важкої своїм змістом праці, кинув у паризькому щоденнику „La Croix“ (з 26. X. ц. р.) католицький публіцист Франсуа Вейо кілька цікавих думок на ту саму тему, отже про Католицьку Акцію в службі Христа-Царя.

Поміж великими святами — пине Ф. Вейо — записаними в календарі католицької Церкви, мабуть нема такого, яке так очевидно булоб спрямоване на діяння — акцію публичну і суспільну — як торжество проголошене в 1925 році Св. Отцем Пієм XI, котре ми святкуємо в останню неділю жовтня: свято Христа-Царя.

Тому що це свято має означену ціль проголосити й прославити універсальне царювання нашого Спасителя Ісуса Христа, Володаря душ і народів, воно прямо наказує всім вірним пособляти Йому по своїм силам і навіть здійснювати по своїй спроможності це духове та суспільне володіння Богочоловіка.

Бо дійсно булоб це неповажно з одного боку заявляти, що Христос є справді абсолютний монарх людей і суспільности, молитися, щоб Його царство було вкінці визнане й прийняте всіми умами, всіми серцями і всіми народами, — а з другого боку в цьому світі, де те царство для одних незрозуміле й несвідоме, для других осно-

*) Fontenelle. L'Action catholique au service du Christ-Roi (Ed. de la Vie Sociale, Paris).

рюване або й поборюване, де його треба майже всюди скріпляти або й відновляти, рівночасно нічого не робити, нічого не підняти й нічого не пробувати, щоби завести те, що вважається потрібним і чого з притиском домагається сучасна дійсність.

Свято Христа-Царя це по суті заклик до діяння, до акції. А до якої акції? До Акції Католицької. Бо ця круція в користь царювання Христа, це змагання вірних апостолів і воїнів, щоби „примирити з Богом душі, які Його не знають, або Його покинули“, як також щоби „ненарушеними зберегти Його закони“ — а такими словами енцикліка *Quas primas* означає засоби встановлення царства Ісуса Христа — цеж уся програма й ціль Католицької Акції.

Тому добре є пригадати собі ті суцні правди, ті правди практичні, щоби з тим глибшим переконанням із тим більшою ревністю святкувати Торжество Христа-Царя.

о. Гриней Назарко ЧСВВ.

Католицька Акція і харитативна акція

Ціле людство пройняте сьогодні глибокою тугою за ліпшим ладом господарським і суспільним. Одначе не можна обманювати себе тим, що реформа чи перебудова суспільного устрою по думці Христової науки прийде в короткому часі. Хочби навіть усі чинники, від яких це залежить, признали необхідність цієї реформи і ревно взялися до її зреалізованя — то трудноці будуть такі великі, що ще багато часу проміне, заки довершиться цього великого діла. А тимчасом нужда застрашаючо росте не чекаючи моменту, аж промовить суспільна справедливість і віддасть кожному те, що йому належить. Як довго суспільна справедливість не може ще належно проявити свого спасенного діяння — так довго її повинна заступати суспільна любов, що не залежить від ніяких устроїв чи матеріальних умовин. Один з найголовніших проявів цієї любови — це харитативна акція. Харитативна акція це наказ сьогоднішньої хвили. Тому ця акція не може бути чужа Кат. Акції. Тільки заходить питання як належить уложити обопільні взаємини між Кат. Акцією і харитативною акцією.

1. Поняття.

Слово „charitas“ або „caritas“ давніше виводили етимологічно від грецької *χαρις* — ласка, дяка. Пізніше німецькі вчені устійнили походження слова *caritas* від латинського *carus* — дорогий, милий.

Дотично річевого значіння харитативний акт, — це акт любови Бога, що проявляється в відношенні до ближнього. Отже внутрішній зміст харитативного акту — це любов Бога, його зверхне оформлення — це любов ближнього сповнена ділом милосердя щодо тіла й душі. Тільки таке добродійне діланя можна назвати харитативним в понятті католицької етики. Тому навіть найкращі добродійні акти, що у великій мірі облекшують долю, а не спираються на мотивах Божої любови — не будуть актами харитативними в католицькому розумінні. Св. Тома Аквінат

каже: „Зверхне ділання християнського милосердя повинно випливати з любови Бога“¹⁾.

З цього слідує різниця між харитативною акцією і гуманітарною та т. зв. „суспільною опікою“. Ці останні базуються звичайно на утилітаризмі, евідемонізмі, особистому вдовіллi і т. д., а харитативна акція кермується мотивом Божої любови та має на приміті першусього душі вбогих і їх спасіння.

Девіза св. Вінкента а Павльо і Його товариств звучить; „Душею опіки над убогими є старання про їхні душі“. Є багато ріжнородних починів милосердя, що вицвіли в католицькому середовищі та зродилися зі спонук бодай підсвідомо католицьких, а одначе вони не є католицькі в повному розумінні та не можуть входити у взаємини з Кат. Акцією. Якїж є характеристичні прикмети католицьких починів харитативних? Щоби дані почини харитативні були наскрізь католицькі, до цього не вистарчить, щоб їх оснували і провадили католики. Найважніше тут — це те, щоби ці почини були оживлені католицьким прямуванням. А католицьке прямування обявляється передовсім чотирма способами²⁾.

1) Коли почини милосердя є надхнені любовю ближнього для любови Бога. Це значить: коли помагаємо сотворінню для слави Творця, коли у біднякові добачуємо Христа, який утотожнював себе з бідаком: „Що ви зробили одному з моїх найменших братів — це ви мені зробили“ (Мат. 25, 40).

2) Коли матеріальне милосердя є засобом і приготуванням до морального милосердя. Добродійність легкодушна, аматорська, для забави майже ніколи не бачить у нуждареві його душі, яка часто знаходиться в більшій потребі, ніж тіло. Вона вдоволяється притишенням зворушливо болючого крику, але не старасться вирвати самого кореня нужди. Вона кормить і одягає голодне та обдерте тіло, але недогадується, що під дряним лахміттям часто скривається душа голодна правди й обдерта з чеснот. Католицьке милосердя є мудре і дбайливе, Його добродійність є повна і ціла, бо за посередництвом тіла продістається до душі. Його дар не тільки помагає, але й уліпшує та усовершує. Саме тоді вчинки милосердя стають найкращими засобами апостольства,

3) Коли милосердя приносить духову користь тму, що його чинить. Між основними цілями конференції св. Вінкентія а Павльо є та, щоби члени змагали до християнського удосконалення себе при помочі виконування наказу любови, яка виховує. Цею виховною прикметою повинен відзначатися кожний католицький почин милосердя.

4) Крім цих унутрішних прикмет католицького харектеру харитативної акції є ще одна зверхня прикмета — цебто затвердження і залежність від духовної влади, яка одинока може рішати про католицький характер даного почину.

Коли отже якесь товариство чи установа відзначається наведеними прикметами — то це значить, що вона є католицька, споріднена з Кат. Акцією і може увійти з нею в ближчі взаємини.

На чомуж повинні полягати ті взаємини?

(Кінець буде).

¹⁾ „*Externa actio misericordiae christianae e caritate divina profluere debet*“ (S. t. 22 q. 33a, 1).

²⁾ „*Akcja cnarytatywna a Akcja katolicka*“. Ruch kat. IV, 5, 203.

Що католикові читати?

(Докінчення).

- с Наумович *И. Г.*: Собрание сочинений
с Недоля *В.*: Бери все, що в хаті
с Недоля *Л.*: Жовті брати
с Немирович-Данченко: Забута рудня
д Ньюенгоф: Життя св. Маргаріти
Алякок 1'50 зл.
м — Поезії, том X.
д Няраді *Д.*: Життя св. Кирила й Ме-
тодія 0'80 зл.
с Оленич *Гнетенко:* Йоська
с Оржеєвська *Е.*: Вибрані твори
с — Міртіаля
м Олесь *О.*: На зеленених горах 0'38 зл.
м — Чужиною 1'50 зл.
с — Поезії, т. 5
с — Поезії, т. X.
з Ольбрахт *І.*: Розбійник Микола Шу-
гай, 2 томи
з Опатову *Й.*: В польських лісах
з Опільський *Ю.*: Вовкулака
з — В царстві золотої свободи
с — Гарміоне
м — Золотий лев 0'90 зл.
м — Іду на вас 3'60 зл.
з — Попілук Іштари
з — Сумерк
з — Танечниця з Пібасту
з — Тінь велитня
м Опіщук: Як Незнайко став муравлем
0'25 зл.
м — Оповідання з життя звірят
0'85 зл.
с Ординців *М.*: Запорозжці в Сарагосці
д Оркзай: Багряний цвіт, 2 томи 8'— зл.
з Орлівна *Г.*: Емігранти
с — Перед брамою
с — Шляхом чуття
с Островський *В.*: Вівці і пастирі
с — За грошем
с — Нові легенди Холмщини
с — Холмські оповідання
с — Хома Дубило
с — Хрест отця Василя
м Омелянович-Павленко, *Старший:* Зи-
мовий похід
с Павленко *І.*: На бундірах
з Павлюк *А.*: Незнайома
з Лірика Coloured plates
с Пан Потоцький
с Панч *Петро:* Без козира
с — Бідний вовк
з — Голубі ешелони
з — Мишачі нори
з — Соломяний дим
с — У містечку Бе
м Пеленський *О.*: Українська пісня
в світі 3'— зл.
с Петрів *В.*: Спомини, 4 томи
з Перемайський *Л.*: Околиці
м Петрійчук *О.*: Про це, що люблю я
3'— зл.
д Підмогильний *В.*: В епідемічному бараці
з — Місто
з — Повстанці
з Пільняк *Б.*: Смерть командарма
з Пилипенко *С.*: Кара
з — Любовні напої
с — Скалки життя
с — Тисячі в одиницях
с Плужник *Е.*: Недуга
м По, *Е. А.*: Золотий жук 0'40 зл.
с — Вибрані твори, 2 томи
м — Червона смерть 1'— зл.
м Подільський *О.*: Хоч неладно, але
складно
м Подоленко *К. Т.*: За громаду 1'20 зл.
з Поліщук *Валеріян:* всі книжки злі
м Поліщук *Клим:* Воєнко 0'50 зл.
м — Ангельський лист 0'25 зл.
с — Веселе в сумному
з — Гуляйшільський батько
с — Жертва
з — Жменя землі 0'60 зл.
м — За золотокерхий Київ 0'50 зл.
д — Золоті зернятка 0'20 зл.
с — Казка палацу
д — Легенди 0'90 зл.
с — Манівцями
с — Роспята душа
д — Скарби віків 1'— зл.
з — Світ червоний
с — Червоне марево
з Поцейбіч: Альманах
з Радич *В.*: Максим Залізник, 2 томи
м Радзикович *В.*: Шляхом туги 2'— зл.
з Ренаф *М.*: Боротьба з трупом
с Реньє *А.*: Мармурова жінка
с Рилсев: Войнаровський
м „Рідне Слово“. Збірка новель 2'70 зл.
д Ріпецький *М.*: Країна фйордів 0'80 зл.
с Рогова *О.*: Син гетьмана
с — Тиміш Хмельниченко
с Ромінато *Р.*: Пригоди Василя Роленка
м Робертс *Ч.*: Діти диких звірів 6'30 зл.
м Романова *О.*: Пан за чабан 0'80 зл.
с Романович-Ткаченко *Н.*: Несподіваний
землетрус
с — Чебрець-зілля
с Ромен *Ж.*: Атака автобусів
с Рони *Ж.*: Етруське кохання
с — На нові землі
с — По вогонь
с — Таємничий дим
с — Червона хвиля
з Рот *Йос.*: Отель Савой
м Рубакін *М.*: Оповідання з життя
звірів 4'— зл.
м Руданський *С.*: Вибір із творів 2'— зл.

- с Руданський С.: Твори („Українська Письменність“) 3 томи
 с Рудницький Мих.: Місто контрастів
 з — Нагоди і пригоди
 с — Очі та уста
 м Рудченко: Українські народні казки 3'15 зл.
 д Самчук Улас: Волинь 2'80 зл.
 м — Розбита богиня
 з Санд Ж.: Мала Фадета
 м Свидницький А.: Люборадські 5'40 зл.
 с Свій П.: Степові оповідання
 д Селянський Л.: Орлеанська дівчина 0'40 зл.
 д Семчук С.: Воскресення 1'— зл.
 д — Життя св. Володимира Великого
 д — Метеори 2'— зл.
 д — Пророки 1'— зл.
 з — Фанфари
 з Сенечільський Р.: Марєво війни
 с Сенченко: Інженери
 с — На весі
 с — Історія одної кар'єри
 с — Паровий млин
 с — Петля
 с — Скарб
 с — Сонце сходить
 м Сервантес М.: Високодушний лицар Дон Кіхот із Манчі, 2 томи вид. М. Таранька 6'60 зл.
 с Сінклер А.: Герой капіталу
 з — Кінець старого світу
 с — Король вугіль
 с — Мене зовуть теслею
 з — Самюель-шукач
 с — 100⁰₀
 с Скажинський Р.: Записки олівцем
 м — Блукання велитнів 1'20 зл.
 с Скот В.: Карло Сміливий
 с Скрипник Л.: Інтелігент
 с Смісаренко О.: Зламаний гвинт
 с — Камінний виноград
 с — Плянґація
 с — Сотні тисяч смл
 с — Чорний ангел
 м Слово про похід Ігоря 2'— зл.
 с Смілянський Л.: Нові оселі
 д С.М.: Український Йов, 2 томи 2'40 зл.
 с С.Молит.: Кінець міста за бараком
 с — Неділі й понеділки
 с — Останній Ейджевул
 с — Півтора людини
 с — Фальшива Мельпомена
 з Соколовський О.: Перші хоробрі
 м Соневицький М.: Пригоди Одисея 0'90 зл.
 с Софронів В.: Грішник
 с — Під сміх війни
 м Спілка І.: На чужині 0'30 зл.
 д Спомини про сестру Анну Стадник 1'— зл.
 д Спомини з терневої дороги 0'50 зл.
 с Сроковський К.: Оповідання
 с Старницький М.: Облога Буші
 с — Перед бурєю, 2 томи
 с — Розбійник Кармелюк, 4 томи
 м Старк М.: Незвичайний злодій 4'50 зл.
 с Стах П.: У бурі білий
 д Станіський Ф.: Різдвайний дарунок 1'— зл.
 з Стендаль: Абатесса ді Кастро
 з — Ченці
 с Шешняк-Кравчицький: Андрій Кожухов
 м Степанів Олена: На передодні великих подій 1'50 зл.
 д Степанович О.: Хрестини 0'50 зл.
 с Стефанік В.: Виступи
 с — Земля
 с — Кленові листки
 с — Палій. Май
 с — Синя квіжечка
 с — Твори
 м Стефанів З.: Від Славянська до Тухолі
 с Стещенко О.: Як Юрко подорожував на Дніпрі порогом
 з Стівенсон Р. Л.: Дивний винахід Др Екілья
 м — Остров зі закопаними скарбами 3'— зл.
 с Стороженко О.: Брати-близнята
 с — Марко Проклятий
 с — Твори („Українське Слово“) 2 томи
 с Стрижавський Ю.: Під крилами церков
 з Струв А.: Підземні люди
 с Стругацький І.: Невільники
 с Сумний С.: Переможена земля
 з Сучасна чужоземна новеля
 с Таль В.: Любі бродяги
 м Таранько М.: Малий декламатор
 с Таро Ж. і Ж.: Пригоди Самба Діюфа
 с Тарасов-Родіонов: Шоколад
 м Твайн М.: Громи 0'90 зл.
 м — Пригоди Гена Фінна (вид. лівське) 5'40 зл.
 м — Пригоди Тома Соєра 4'20 зл.
 с — Янки на дворі короля Артура
 з Тенета Б.: Гармонія й свинунник
 с — Десята секунда
 м Теодорович Еніф.: Життя святих 8'— зл.
 з Терем — І, літературний збірник
 с Тесленко Архип: Вибрані твори
 с — Страчене життя
 с Тіхонов М.: Ванбері
 м Тисовський О.: Тайна фйорду 0'50 зл.
 с Тисяча й одна ніч, 4 томи
 с Ткаченко Д.: За землю й волю
 с — Про моє курчатко
 с — Цар звірів
 з Толстой А.: Відродження
 м — Казки 0'30 зл.
 с — Козаки
 с — Полонений на Кавказі
 з — На кожний день, 3 томи
 м Томсон С.: Мої знакомі 3'60 зл.
 з Трильовський К.: Російська цариця Катерина II.

з	—	Боротьба Італійців	с	—	Великий шум	
с	Три псевдоніми: Шангай		с	—	Вівчар	
с	Тудуз Ж.: Люди з огнедишного Айсберга		с	—	Грицева шкільна наука	
с	—	Людина що збудила вулкани	с	—	Гава і Воркун	
с	Турбенева І.: Батьки і діти		м	—	До світла	0:30 зл.
с	—	Кляра Мілія	з	—	Захар Беркут	
с	—	Муму	з	—	З вершин і низин	
з	Туранський Осип (псевд. І. Думка): всі книжки злі		с	—	З бурхливих літ	
з	Тюллі Д.: Жебраки життя		с	—	Із записок недужого	
с	Уайльд О.: Сфінкс без тайни		м	—	Коваль Бассім	1:50 зл.
м	—	Зоряний хлопчина 0:75 зл.	с	—	Казка про добробит	
с	Угрин-Безгірський М.: З життя гімназистів		м	—	Коли ще звірі говорили, 2 томики	4:40 зл.
с	Українка Леся: Жаль		с	—	Малий Мирон	
е	—	Над морем	с	—	Лис Микита	2:40 зл.
с	—	Приязнь. Розмова	с	—	Манипулянтка	
с	—	Повне зібрання творів	с	—	Місія	
м	—	У пущі 2— зл.	с	—	Навернений грішник	
с	—	Вавилонський полон	с	—	На лоні природи	
с	„Український Сміх“. Збірник гумористики й сатири		з	—	Оповідання	
д	Устіянович М.: Месть верховинця		з	—	Основи суспільности	
д	—	Страстний четвер 0:60 зл.	з	—	Отець гуморист	
с	Ушеревич С.: Пекло	1:60 зл.	д	—	Панські жарти	1:70 зл.
д	Ф. С. Брагонець морського опришка	1:20 зл.	с	—	Панцизнявий хліб	
с	Фадеев: Розгром		с	—	Перехрестні стежки	
з	Фарер К.: Тайна віковичних людей		с	—	Під оборогом	
д	Федів Золотополець: Син України	4:50 зл.	с	—	Пісня і праця	
с	Федорченко Ів.: Коло смерти		м	—	Пригоди Дон Кіхота 2:50 зл.	
с	—	По закону	с	—	Ріпник	
з	Федорович І.: Австрія й Габсбурги		с	—	Свинська конституція	
м	Федькович О. Ю.: Вибір творів 0:95 зл.		с	—	Сойчине крило	
м	—	Думи і співанки 0:20 зл.	с	—	Сурка	
м	—	Люба-згуба 0:90 зл.	з	—	Твори (вид. большевицьке) 30 томів	
м	—	Казки 0:90 зл.	с	—	Чума	
с	—	Оповідання	с	—	Як пан собі біди шукав	
с	—	Писання, том II-гий	м	—	Як Юра Шикманюк брив Черемош 1:60 зл.	
м	—	Фармазони 0:50 зл.	з	—	Як ченці дітей навчали	
с	Твори, 2 томи		с	—	Яць Зелепуга	
д	Фенельон: Казки 0:75 зл.		м	Франко П.: Битва під Пилявцями	0:45 зл.	
с	Филипчук І.: За вчительським хлібом		с	—	В пралісах Бразилії	
м	—	Кульчицький — герой Відня	м	—	Пачкар Демко 0:70 зл.	
д	—	За Сян, 2 томи	м	—	Перша сповідь 0:30 зл.	
м	—	Сила волі 4— зл.	м	—	Пластова пригода 0:35 зл.	
с	Зубенко І.: Книгана Романова		з	Франс А.: злі всі книжки		
д	Філяс П.: Життя св. Василя Великого	0:25 зл.	с	Фрік Р.: В обіймах полярної ночі		
д	Фішн, Ф. П.: Жертва дитини 1:20 зл.		с	Халба Едіб: В огні		
м	Фільгеленс: За вітчину 0:60 зл.		с-з	Хвильовий М.: всі твори або злі або бодай сумнівної моральної вартости		
с	Флюбер І.: Іродіяда		с	Хомик А.: Всесильний доляр		
д	—	Саямбо, 3 томи	з	Хоткевич Гнат: Авірон		
е	—	Шире серце	с	—	Твори, 6 томів	
с	Фонтана, О. М.: Острів Елефантина		с	Хуторський П. Трактори		
з	Фоскольо У.: Останні листи Якова Ортіса		з	Цвайг Степан: злі всі книжки		
с	Франк Л.: Різникова кухня		м	Цегельська О.: Слідами босих жінок		
м	Франко Іван: Абу Касимові кашці	1:20 зл.	д	Ценевич М.: Злощасний самопівіт	4— зл.	
с	—	Батьківщина	с	Цурковський Ярослав: всі книжки сумнівної вартости		
м	—	Борислав сміється 4:50 зл.	м	Чайковський Андрій: Аристократ	0:60 зл.	
			м	—	Богданко 0:50 зл.	

м	—	Відлячився	4— зл.	с	<i>Шевченко Тарас:</i> Артист		
м	—	В чужім гнізді	7— зл.	м	—	Музика 1:80 зл.	
з	—	Гетьман Петро Сагайдачний:		м	—	Повісти, 2 томи 3:60 зл.	
		І. Побратими. ІІ. До слави		д	—	Три поеми 1:80 зл.	
м	—	За наживою	0:95 зл.			Твори Т. Шевченка в цілості по- ручати годі; відповідного вибору для католиків досі нема.	
д	—	За сестрою	1:50 зл.	с	<i>Шевчук О:</i> Ad astra		
д	—	З татарської неволі	0:60 зл.	м	<i>Шекерик Дошків П.:</i> На дні озера	0:20 зл.	
з	—	Корнієнко, 3 томи		д	<i>Шіган П. А.:</i> Екс-питомець	0:30 зл.	
с	—	Малолітний		д	—	Мій новий співробітник 4.— зл.	
с	—	Московський цар Дмитро		с	<i>Шкурупій Тео:</i> Двері в день		
		Самозванець		с	—	Пригоди машиніста Корна	
м	—	На уходах, 2 томи	4— зл.	с	—	Страшна мить	
м	—	Не було виходу	1— зл.	с	<i>Шкрумеляк Ю.:</i> Огні з полонин		
м	—	Одарка	1:50 зл.	с	—	Чета крилатих	
м	—	Олюнька	3:50 зл.	з	<i>Шніцлер А.:</i> Ляйтнант Густль		
с	—	Оповідання		з	—	Тереза, хроніка з життя однієї жінки	
с	—	Панич		с	<i>Шовкопляс Ю.:</i> Весна над морем		
с	—	Петро Конашевич Сагай- дачний		с	—	Геній	
з	—	Полковник Кричевський		з	<i>Шолом Алейхем:</i> Мій перший роман		
м	—	Сонце заходить	4— зл.	с	<i>Шостак П.:</i> Матвій Палій		
м	<i>Чайковський Андрій:</i> Четверта запо- відь		3.— зл.	с	<i>Шнілґазен:</i> Міцною лавою		
м	—	Три казки діда Охріма	2— зл.	м	<i>Шніцлер К.:</i> Вороги дівчат		
м	—	Чорні рядки	2:50 зл.	с	<i>Шнол Юл.:</i> Золоті лисенята		
м	<i>Чайковський Ілля:</i> Обіцяна земля			д	<i>Штокалко П.:</i> На струнах гуслей	1:50 зл.	
м	<i>Чайковський Микола:</i> За силу сонця		4— зл.	м	<i>Шухевич Ст.:</i> Видиш брате мій	4— зл.	
м	<i>Чайченко В.:</i> Оповідання		0:20 зл.	и	—	Спомини, 4 томи по 3:50 зл.	
с	<i>Чекановський А.:</i> Огні срібної землі			с	—	Невідомий	
с	" <i>Червона Калина</i> " — альманах 1919.			с	—	Гіркий то сміх	
с	<i>Чередниченко:</i> Жіночі оповідання			с	<i>Юрезанський В.:</i> Зникле село		
м	<i>Черемшина М.:</i> Вибрані твори		2:50 зл.	с	—	Цариця	
с	—	Село вигибає		м	<i>Юрченко В.:</i> Шляхами на Соловки	4— зл.	
с	<i>Черкасенко С.:</i> Вибрані твори			м	—	Пекло на землі	4— зл.
с	—	Твори, 3 томи		м	—	Зі Соловецького пекла на волю	5:50 зл.
с	—	Вони перемогли		м	—	Червоний чад	3— зл.
з	<i>Чернява І.:</i> На Сході — Ми			с	<i>Яблонська С.:</i> Чар Марока		
с	—	Ступіні — поезії		с	<i>Яковенко Д.:</i> Вербовчани		
с	<i>Чернявський М.:</i> Богови Невідомому			с	<i>Ярий Я.:</i> Відчиняю вікно		
с	—	Твори, 8 томів		с	<i>Яричевський С.:</i> Між терном і цвітом		
д	<i>Честертон Д. К.:</i> Знак зломаного меча		0:50 зл.	с	—	Серце мовить	
д	—	На темних стежках	1:20 зл.	м	<i>Ярошинська Е.:</i> Заповіт	0:25 зл.	
м	<i>Чехов А.:</i> Каштанка		0:15 зл.	д	<i>Яцків В.:</i> Юркова тайна	1:20 зл.	
с	—	Оповідання		з	<i>Яцків М.:</i> злі всі книжки		
м	<i>Чикаленко Євген:</i> Щоденник		10— зл.	м	<i>Ясінчук Л.:</i> Поміж морями		
м	—	Уривок з моїх споминів					
м	<i>Чикаленко Левко:</i> Соловецька каторга						
м	<i>Чубинський О.:</i> Українські народні казки, 2 томи		5:40 зл.				
д	—	Мізинчик	0:75 зл.				
с	<i>Шарельман Л.:</i> Мізинчик						

Католицька Акція в світі

Польща. В Польщі Католицька Акція, ведена досвідними та виданними справі людьми, приносить щораз кращі успіхи. В цьому році переведено майже в усіх більших містах Польщі та в усіх осідках Епархій курси Католицької Акції, що викликали скрізь велике зацікавлення. Переведено теж ряд замкнених реколекцій, що в них узяло участь кількадесять тисяч осіб обох полів, без ріжниць віку та

звання. Скількість членів Католицької Акції об'єднаних у товариствах мужчин, жінок, мужеської молоді та жіночої молоді, доходить уже тепер до соток тисяч. Добродійною (харитативною) працею дуже успішно займається „Stowarzyszenie pań miłosierdzia“, що має 553 відділи в цілій Польщі. Це товариство постійно допомагало в цьому році 54.399 родинам.

Сполучені Держ. Півн. Америки. В Спол. Державах є під цю пору 20 мільйонів 523 тисячі католиків, при чому це число постійно зростає. Католицька Акція розвивається серед них дуже гарно. Найбільша католицька організація мужчин „Лицарі Колюмба“, об'єднує 500.000 членів. Заслугою організації є те, що повстало вже чимало католицьких катедр на університетах, а також ряд шкіл і бурс, бо товариство своїм головним завданням вважає працю над католицьким вихованням і навчанням.

Переведено також завзяту боротьбу з порнографією, що закінчилася спаленням на костирі 25.000 неморальних книжок та образків.

Комітет Євхаристійних Конгресів у Сполучених Державах вирішив кожного року відбувати єпархіяльні євхаристійні конгреси, а що чотири роки красний конгрес для поширення й піднесення почитання Найсвятіших Тайн.

Франція. Як подає „Ruch Katolicki“ Кард. Пачеллі підчас свого побуту у Франції в розмові з кореспондентом „Echo de Paris“ висловив таку, незвичайно цікаву оцінку патріотизму: „Є два роди патріотизму: є фальшивий патріотизм, що творить із Батьківщини кровожадного, варварського ідола; але є й справжній патріотизм, що його прегарно здефініював недавно Св. Отець у прияві кількохсот молодих патріотів: треба служити Батьківщині, як Матері, що її любить, а не як фетишові, що перед ним тремтяться з жаху“.

У Франції гарно розвивається Унія католицьких рільників— „Union Catholique de la France Agricole“. В цьому році Унія відбула свій загальний з'їзд, на якому понад тисячка делегатів репрезентувала рільників-католиків із сорока департаментів. Заходом Унії відбуваються курси, реколекції, виклади та вишкіл молодих хліборобів.

В Люрд, місцевості славній своїм чудотворним образом, відбулися величаві торжества з нагоди закінчення ювілейного року. В торжествах узяло участь понад 300 тисяч вірних з 60 єпископами на чолі. На закінчення до зібраних промовив через радіо Святіший Отець та уділив усім Свого благословення.

Зворот до віри і христової моралі бачимо також серед молоді й жіноцтва цієї, недавно ще так дуже „поступової“, Франції. Це виявилось головню на конгресі жіночого т-ва „Union Féminine Civique et sociale“, де прийнято ряд резолюцій про konieczність повороту жінки до завдань матері, дружини та опікунки домашнього вогнища. — А в нас, як на глум, усе ще носяться з пережитими на заході гаслами збанкрутованого „фемінізму“.

Рух „Робітничої християнської Молоді“ раз-у-раз зростає. Журнал цієї організації розходиться в 100.000 накладі. Друга така організація молоді — це „Jeunesse Maritime Chrétienne“, що має свої відділи в усіх портових містах Франції.

Французька інтелігенція організується в католицьких товариствах. І так мають свої католицькі організації інженери, лікарі, а навіть сценічні артисти. Пишучи про це розбуження рел. життя у Франції, Paul Lesourd каже: „В сьогоднішній Франції бачимо велике оживлення католицизму, головню між молоддю, що без огляду на класову приналежність не таїться зо своїми пересвідченнями та зовсім отверто виконує релігійні практики. Рікрічно у великодньому часі більш ніж 10.000 студентів пригадує своїм товаришам обовязок сповіді. Сьогоднішня суспільність пригадує собі слова Наполеона: Франція навчена своїми нещастями відчинила очі та признає, що католицька віра — це єдиний якір, що зможе вдержати народ серед усяких потрясінь.“

Нові книжки

Душпастирський курс Католицької акції в днях 4—7. вересня 1934. р. в Перемишлі.

Видавництво Єпархіяльного Інституту Католицької Акції в Перемишлі ч. 1. Книжка ця повинна стати невідступним дорадником кожного не тільки священника, але й мірянина, якого захоплюють нові ідеї і стремління, просякаючи на поклик Христового Намісника весь християнсько-католицький світ, які на заході Європи і в багатьох заморських краях довели до імпонуючого відновлення християнського життя. Треба бути вдячним авторам, що аумили в цім підручнику зі-

брати і в своєрідний спосіб опрацювати для нас українців цю незвичайно важну тему, користуючись найважливішими підручниками Католицької Акції, які видали вже різні чужинні визначні автори. Запримічується однак не то хіба, а примусова нестача, що ділянку організації Католицької Акції в греко-католицькій Галицькій Провінції, заторкнено тільки дуже коротко, не входячи цілковито в дійсну потребу хвиляни. Нестача ця випливає безпосередньо з факту, що Високопреосвященний Єпископат Галицької Провінції до нині не дав рішачючих своїх побажань і норм.

о. Др. Йосиф Сліпий: Паломництво до Святої Землі. Аскетична Бібліотека гр.-кат. Духов. Семінарій у Львові, 1935.

Паломництво до Святої Землі, це книжка, яка дуже заслуге на поширення в українській суспільності. Крім живого опису для кожного християнина дорогих місць Святої Землі зумів автор навязати до традиції українських паломниць старини, і рівночасно пригадати останнє паломництво під проводом Іх Експедиції

Митрополита Кир Андрея Шептицького. В навізанні до цієї традиції, відчутти можна з одного боку велич нашого грецького обряду, а з другого боку не тяжко відчутти і жаль, що не тільки наш, але і інші східні обряди терплять з причини відсутности обіднання усіх братів славян грецького обряду під одним прапором, щоби дійсно можна сказати, що ми всі є відцями одного пастиря.

Хроніка

Міжнародня вистава Католицької преси має відбутися у Ватикані в 1936 році. Обширніше пишемо про неї в окремій статті. Генер. Інститут К. А. дістав поручення цілого гр.-кат. Єпископату Галицької Церк. Провінції завзятися організацією участі української католицької преси цілого світу на цій виставі.

Відбулися чотири конференції з представниками краєвої католицької преси та переведено переписку з українськими видавництвами в Чехословаччині, Югославії, Спол. Державах Америки, Бразилії та Манджурії. Більшість видавництва надіслали вже Ген. Інституту К. А. зразки своїх видань до вихіснування на виставі.

На окремих авдієнціях у Іх Експедиції Владик Кир Андрея, Кир Григорія та Кир Йосафата президент Ген. Інституту К. А. зясував дотеперішню працю та труднощі, що їх зустрічає справа участі укр. преси у виставі.

Жіночий католицький журнал починає виходити у Львові за почином Ген. Інституту К. А. Журнал виходитиме покищо як місячник, у формі окремого видання існуючих уже католицьких часописів, а саме „Мети“ „Нової Зорі“ й „Українського Бескиду“. Редакційна колегія, зложена з чільних представниць укр. католицького жіноцтва, буде пере-

силати матеріял по черзі до кожного з тих часописів так, що пі окремі „жіночі числа“ творитимуть цілість. Цим способом принайменше частинно виповниться ту прогалину в нашому суспільному житті, що її так дуже католицьке жіноцтво відчувало.

Нова адреса Ген. Інституту К. А. Від дня 1. XI. 1935 всі письма до Генерального Інституту К. А. просимо адресувати: Львів, вул. Сенаторська 6.

В справі адрес визначніших, діяльних католиків: Ген. Інституту К. А. широ дякує всім Впр. О.О. Парохам, що переслали списки визначніших католиків своїх парохій, а одночасно звертається вдруге в гарячим проханням до всіх прочих О.О. Парохів, щоби надісланням таких списків улекшили Ген. Інституту К. А. працю.

Передплату на „Католицьку Акцію“ в сумі 2 зл. річно просимо надсилати за 1935 рік усіх тих, що в цьому році одержували наш журнал. Це число виходить за третій квартал (з опізненням із технічних причин), а четверте вийде з початком місяця грудня. Гроші найкраще переслати чеком Земельного Банку, який до цього числа долучуємо.

В справі пропам'ятних таблиць Свята „Українська Молодь Христові“

Після довгих заходів виеднав Ген. Інститут К. А. остаточний дозвіл на вмуровання пропам'ятних таблиць Свята У. М. Х.

Всі Всеч. О.О. Парохи, що задаткували в Ген. Інституті К. А. пропам'ятну таблицю, отримають

її враз із окремою інструкцією про чин переведення вмуровання, який устійнить Ген. Інститут з Духовною Владою. В тій інструкції будуть також вказівки про спосіб дальшої сплати належитости за таблиці.

Виходить що три місяці. — Видається за відомом і благословенням церковної Влади Видає і Редагує: Ген. Інст. Кат. Акції. Львів, Сенаторська 6/1.